

po c. kr. okrajnem glavarstvu razdelili. Zadnjič je bilo razdanih 1200 kron, katere je nabral gospod župan Josef Ogris v Borovljah in 500 K. ki jih je poslal družstvu „Südmark“ v Gradcu. Skupaj smo dobili s prejšnjimi od občine Svetnavas, gospoda Anton Ogrisja p. d. Zeca v Kaplji, gospoda poslance Kirschnera v Žihpoljah in od gospoda deželnega predsednika izročene, ter z zgoraj omenjeno svoto daril 2992 kron. Dobrotnikom se izreče na tem mestu iskrena hvala! Podporni odbor.

Sele. Piše se nam: Prerok Ivan Nagel iz Sel je v svoji svetlobi zadnje nedelje med drugimi rečmi, katere niso slišale v cerkev, pridigal tudi takole: V Selah živi nekaj ljudi, kateri razširjajo neresnico in hočejo na ta način imeti uspeh pri občinskih volitvah. Pravijo, da bodo morali posestniki za šolski proces plačevati precej denarja. Dragi moji, to je neresnica. Kar bo plačila, tisto bo vzel vse dr. Breje na-se. Moja dolžnost je, da vas podučujem in meni že morate verjeti. Na nobeden način se ne dajte od teh par hujšakev ujeti. Amen! — Zdaj pa bom jaz začel! — V Selah živi nekaj ljudi, kateri posestnike prav „fein“ molzijo. General vseh teh pravičnih ljudi je Ivan Nagel v farovžu. To je tisti gospod, kateri tablico, na kateri so zapisane „štolnine“ tedaj pribije na steno, kedar pride Pevcarjev Honzi na visit. V svoji krščanski ljubezni pa računi v bogim kmetom prav mastno. On in cerkev imata dober želoec. Od tebe, Janez, bomo še mnogo pisali, tvoje življenje ni tako čisto, da bi od tebe nič več ne vedeli. Druga dva svetnika sta burgermajster Honzi in bivši načelnik Šimij. Razumeta se prav dobro na „špilitine“. Znani Maži se redi samo od naprednjakov, ker so mu pa v želoecu obležali, nima prav apetita in zategadelj tako slabo izgleda. Druga „kapaciteta“ je učitelj Boštjan, to je tisti, kateri je pri zborovanju roke na višo molil. Največji modrijan med vsemi pa je „krajni krastar“. Ta je rekel v srednjem kotu: če bojo stariši otroke v nemško šolo dali, bodo tako daleč prišlo, da se bojo svetniki iz oltarjev ukradli. Morebiti ga oblast zavoj njegovega hojkanja zasodi na par dni c. kr. kaše. — Ljubi Štajerc, to je selanska inteligenca. In ti možkarji hočejo poštene, napredno misleče kmete komandirati. Zakaj imate pred napredkom tak strah? Bojite se morebiti zategadelj, da bi vaša „fein“ „ontirirala“ na dan prišla, če bi volitve zgubili? No, čakajte! Jutranja zora napredka se sveti tudi malo črez selansko dolino. Cel svet napreduje, zakaj bi samo mi zaostali in se dali od takih oseb molziti? Povohita in letita tožit če se upata!

Sele. Piše se nam: P. eteklo leto so namazali nekateri selanski modrijani na šolsko poslopje politični trak. Ko je bilo delo končano, so iz navdušenja črez veliki kulturni uspeh zadavili kostrna, pili vina in se tako veselili, kakor srbski tatovi, če se jim je posrečilo ukrasti nekaterih ovc. Zadnji teden pa se je ta srbski znak pobrisal, zategadelj velika žalost! Ivan in njegov ljubček Maži sta jokala krvave solze, penzionist Šimij in župan Honzi sta tudi bila žalostnega srca. Letos je za te gospode slabo leto, ker vsakokrat propadejo. Upamo, da bodejo od srčne rane zavolj pobrisanja traka kmalo ozdravili; človek mora priti črez vse bridkosti tega življenja. Morebiti izhaja prihodnja številka „S-Mira“ s črnim robom; srbski trak pa naj v miru počiva za večne čase.

Prevalje. Piše se nam: V zadnjem listu se je poročala, da duhovnik mora dajati očajajočemu doslužnemu mežnarju priskrbljenje za starost, ker je pri isti farji si zaslužil 20.000 kron. Poročilo je, kar se zneska tiče, nepravno uatnjenje, ker se mora le glasiti, da je duhovnik pri isti farji 200.000 K zaslužil. Dosluženi mežnar je imel mesečno plače le 20 kron, s katerimi je že živel ženo in otroke, tedaj ni mogel ne vinarja prihraniti, da bi zdaj, ko mora vsled svoje starosti službo zapustiti, imel živč. Z. t. tudi ne more pod zemljo, mora tedaj čakati, da ga Bog pokliče iz sveta. Dotler pa mora re-vež imeti hrano, in kje jo bo našel, ko delati več ne more, da bi si jo prislužil? Mi tedaj nasvetujemo, da bi se denar, ki ga pobožni ključarji v cerkvi od nas nabirajo, perabil za starega Franceta, ki je 43 let cerkvi služil. Ako se to zgodi, bomo saj vedeli, kam nabrani denar

pride, dozdaj se o tem nismo nikdar slišali. Mi predlagamo, da se v cerkvi nabrani denar koj prešteje, da si odrajtajo pobožni ključarji svoj zaslužek, ker nočemo, da se pobožni može zastonj trudijo; da se potem ostanek nikakor naj ne vsiplje pred fajmostra, ampak da se izroči doslužnemu mežnarju Francetu ali njegovim pooblaščencom kot priskrbljenje za starost. In to se naj godi do Francetove smrti. Da bo duhovnik iz svojega zaslužka kaj pripomogel, tega po našem previdenju itak ne bomo dočakali; ko bi se na to mi zanesli, bi mežnar France moral v kratkem lakote poginiti.

Opekeli se je od prvakov nahujskani župan Pavel Miklavc iz okolice Velikova. Razgrajal in delal je sitnosti na južnem kolodvoru v Celovcu, ker se tam nemško govori. Preje ni dal miru, dokler ga ni policaja na mestni urad peljal. Potem se mu je seveda kri hitro ohladila in prosil je milo, da se ga naj zopet izpusti. To se je tudi zgodilo, ko je obljubil, da ne bode več razgrajal. S takimi otročarjami sramote ti prvaki slovensko ljudstvo!

Ponesrečil se je v fabriki za usnjo Fr. Knoch v Celovcu delavec Johann Wedenig. Prišel je namreč z glavo v transmisijo, ki mu je kožo iz glave potegnila in ga smrtnonevarno ranila.

Tat. Pri trgovcu Fr. Appé v Celovcu uslužbeni Karl Breiter ukradel je svojemu gospodarju briljantni prstan in ga shranil pri svojem prijatelju Antonu Wutscher. Policija je oba tička jatknila pod ključ.

Morilca vjeli. V Sakersdorfu so vjeli in zaprli delavca Albina Robida iz Ljubljane, katerega se zaradi umora zasleduje.

Obesil se je v Beljaku občinski delavec Jos. Karpišek. Prihodnji dan bi se imel pred sodnijo zagovarjati.

Mrtvega našli so v Metnitzu delavca Franca Kramer. Baje ga je zadela srčna krp.

Ustrelil se je v Celovcu ženi-hauptman Hans Karplus. Vzrok samomora ni znan.

Žalostna smrt. V Prevalje sta prišli dve prijateljici. Kar nakrat je eno zadela kap in je bila mrtva. Ko je druga gospa to izvedela, padla je tudi ona na tla in umrla. Dama sta neznani.

Pazite na deco! V Altersbergu prišla je 10 letna Berta Brandstätter ognju preblizo. Obledela se ji je vnela in otrok je dobil take rane, da je kmalu potem umrl.

Po svetu.

Ruski roparji. V neki vasi pri Gonelu (na Ruskem) so napadli roparji prodajalno žganja, ubili dva duhovnika, eno ženo ter njeno hčerko in enega učitelja, ranili več oseb ter prodajalno oropali. Potem so zbežali.

Podivjani vojaki so v bližini Zadra napadli kmetstva zakonska Ciacich iz Bruske in posilili mlado ženo. Mož je tekel po orožnike. Ženo so najdl nezavestno na tleh. Šcorilce so že zaprli.

Poneverjenje. V Budimpešti je poneveril L. Tauskey pol milijona kron in pobegnil. Istotam je ukradel uradnik Pisnai 52.000 K ter je pobegnil z ženo nekega ministerialnega uradnika.

Umor na železnici. V vlaknu, ki vozi od zidanega mosta proti Zagrebu, peljali so se te dni makedonski delavci. Eden od njih je nakrat zblaznel in pričel na tovariše streljati. Ubil je enega, drugega pa težko ranil.

Izvoz grozdne zdrozgalice v Nemčijo.

Stroga določila novega nemškega vinskega zakona so pokazala čim je zakon stopil v veljavo, svoje zle posledice pri izvažanju grozdne zdrozgalice iz južnega Tirolskega v Nemčijo; zlo je bilo tem večje, ker so se razglasili izvršilni predpisi šele tedaj, ko je stopil nov vinski zakon v veljavo. Valed tega poslednjega ni bilo mogoče, posebno za zdrozgalico priskrbeti si spričeval o analizi na mestu, kjer je bilo grozdič pridelano, a jih nemški zakon glede vinskih izdelkov odločno zahteva. Nemški zakon zahteva nadalje, da mora biti posoda, v kateri se nahaja vino, dohajajoče v Nemčijo, zapečaten, česar pa ni mogoče storiti s posodo v kateri se nahaja tekočina, kakor je zdrozgalico, ki burno vre. Bati se je bilo že naprej, da ne bodo zamogli nemški carinski

uradi tako hitro preiskati zdrozgalice, ki bi došla na nemško mejo brez spričeval, da bi se ista med tem ne pokvarila.

Prižadeti so se obrnili vsled tega v zadnjem času do poljedelskega ministerstva z nujno prošnjo, naj bi poskrbelo za to, da se jim omogoči uvoz zdrozgalice v Nemčijo na drug primeren način. In res posrečilo se je poljedelskemu ministru s sodelovanjem trgovskega ministerstva in s posredovanjem zunanje urada, da je doseglo še pravočasno olajšavo, po kateri ni potrebno, da je vsak posamezen, za uvoz v Nemčijo določen sod, v katerem se nahaja zdrozgalica, zapečaten, ampak da je sod lahko tudi odprt. Sodi pa morajo biti, ko dosepejo na nemško mejo, v vagonu, ki je uradno zapečaten in se priznavajo v Nemčiji tudi ona spričevala o analizi zdrozgalice, ki jih je izdalo deželno kemično poskuševališče v Št. Mihelu.

Vse to je izšlo gladko, ker je odposlalo poljedelsko ministerstvo na južno Tirolsko takoj na to posebno funkcionarja in ker je finančna uprava ukrenila takoj vse potrebno. Slednja je poslala na vse železniške postaje, s katerih se odpošilja zdrozgalica v Nemčijo, takoj svoje uradnike, kateri so jemali iz sodov vzorce in vagon nato zapečatili.

V tekočem mesecu se bodo vršila še nadaljna pogajanja glede carine in sicer z ene strani med nemškimi in z druge strani med avstrijskimi in ogrskimi strokovnimi poročevalci. O tej priliki se imajo stalno urediti tudi vsa druga prasanja novega nemškega vinskega zakona, tičočja se določil glede uvoza vina, mošta in zdrozgalice. Z pirom na to, da je nemška vlada ugodno rešila prainjo glede uvoza zdrozgalice, nadejati se je, da bo ugodila tudi še drugim nadaljnim zahtevam.

Gnojenje z umetnimi gnojili v jeseni.

Cena krmi in žitu je v zadnjih letih tako poskočila, da bo primoran vsak kmetovalec skrbeti za to, da bo prideloval na svojem zemljišču kolikor mogoče veliko teh pridelkov. Kdor pa želi to doseči, ne sme semje zanemarjati in račiti mora za setev le najboljša seme. Najvažnejši pogoj v doseglo prejšnjega pa je pravilno gnojenje zemljišč. V umetnih gnojilih ima kmetovalec najboljše sredstvo pri rokah, s kojim zamore redilno moč hlevskega gnoja spopolniti ali celo nadomestiti ga. Uspehi poskusov, ki so se izvršili v zadnjih letih pri nas v rečem obsegu, so tako povoljni, da se uporaba umetnih gnojil pač vsakemu kmetovalcu lahko brez pomisleka priporoča. Žalibog! — veliko je še kmetovalec, ki nima je pravga pojma glede uporabe umetnih gnojil, zato pa ne dosežeje pravih uspehov. Neuspeh pri umetnih gnojilih pripisovati je na roval, le napadni uporabi. Da se pride temu v okom, zato pripravljamo naj se gnoji v jeseni z umetnimi gnojili na sledeči način in sicer naj se vzame na vsak oral:

Za plenicno (če se ji ne gnoji s hlevskim gnojem): 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli), 300 kg Tomaže žindre (ali 200 kg kostne moke); v spomladu potem naj se raztrosi v dveh obrokih po vrhu še 100 kg čiškega soltra.

Za ri (če se ji je gnojilo s hlevskim gnojem); naj se da: 150 kg kajnita (ali 50 kg 40% kalijeve soli), 150 kg Tomaževe žindre (ali 100 kg kostne moke); če ja ri v spomladu slaba, raztrosi naj se povrh v dveh obrokih 100 kg — t. j. enkrat 50 in za 14 dni pozneje drugih 50 kg — čiškega soltra.

Za deteljšča: 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli) in 300 kg Tomaževe žindre.

Za travnike (ki še dolgo niso bili pogojeni): 250 kg kajnita (ali 80 kg 40% kalijeve soli), 250 kg Tomaževe žindre.

Za plenicno in ri je najboljša kajnita ali 40% kalijevo sol) pomešati s Tomaževo žindro in raztrositi po nji 14 dni pred sejanjem in podoriti ali pa zavleči z žirano. Po travnikih in deteljščih naj se raztrosi pomešana gnojila v jeseni, da se do spomladu v zemlji dobro razkrojijo. Če se pa v jeseni s kajnitom (ali 40 odst. kalijevo soljo) in Tomaževo žindro ni gnojilo, raztrosi sa lahko gnojilo, raztrosi se lahko gnojilo po simi po snegu, če ni isti preveč no debelem.

Ker se je do sedaj pri nas gnojilo večinoma le enostransko ali le edino s Tomaževo žindro, zato naj se pognoji take njive in travnike letos nekoliko močnejše s kajnitom ali 4 odst. kalijevo soljo. V slučaju, da se je rabilo za gnojenje le Tomaževo žindro, se jo pri letošnjem gnojenju lahko izpusti, kvečem primeša s kajnitom lahko ena vreča žindre.

Če bo kmetovalec tako gnojil svoje njive in travnike, kakor je bilo prej povedano, spravi v zemljo vse one redilne snovi, ki jih posamezne rastline potrebujejo, potem sme upati, da doseže pravi uspeh, česar pa ne bo dosegel, ako bo gnojil le enostransko. Ker je cena Tomaževe žindre, katera se je v zadnjih letih skoraj 10-kratno rabila za gnojenje, precej porasla, dočim je ostala